

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no: 48576/08

Ayşe YAŞAR ve diğerleri v. Türkiye

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2012. Bu gayriresmi çeviri, Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı'na atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

15 Mayıs 2012 tarihinde,

Başkan

Françoise Tulkens,

Yargıçlar

Damite Jociene,

Isabelle Berro-Lefevre,

Andras Sajo,

Işıl Karakaş,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Helen Keller,

ve Daire yazı işleri müdürü Stanley Naismith'in katılımıyla oluşturulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Dairesi) heyeti, 25 Eylül 2008 tarihli başvuru ile ilgili yapılan müzakereler ile Davalı Hükümet'in görüşleri ve bu görüşler doğrultusunda başvuranın verdiği cevapları da dikkate alarak aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAY VE OLGULAR

1. Başvuranlar -isimleri ekte belirtilmektedir- 13 Ağustos 2005 tarihinde vefat eden Yusuf Yaşar'ın [Yusuf olarak anılacaktır] yakınları olup, T.C. vatandaşlarıdır ve Hakkâri'de ikamet etmektedirler. Başvuranlar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi [AİHM veya Mahkeme olarak anılacaktır] önünde, Ankara'da görev yapan avukat Y.G. Arslan tarafından temsil edilmektedirler. Türk Hükümeti [Hükümet olarak anılacaktır] ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmektedir.

A. Davanın koşulları

2. Başvurunun kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekilde, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

3. Hakkâri Savcılığı tarafından 13 Ağustos 2005 tarihinde düzenlenen olay yeri inceleme tutanağı ile fiziki inceleme tutanağında, Hakkâri Jandarma Komutanlığı ile bölücü terör örgütü mensupları arasında çıkan silahlı çatışmanın ardından, bir terörist patlayıcı materyaller yanında ölü olarak ele geçirilmiştir. Yine tutanağa göre, ceset üzerinde Yusuf adına düzenlenmiş kimlik kartı bulunmuştur. Cesedin fotoğrafları çekilmiş ve Hakkâri Devlet

Hastanesi'ne götürülmüştür. Doktor, Yusuf un bedeninde çok sayıda kurşun deliği saptamış ve kurşunlarla yaralanma neticesinde öldüğü sonucuna varmıştır.

4. Başvuran Kamil Yaşar -Yusuf un erkek kardeşi- 22 Kasım 2005 tarihinde Hakkâri Savcılığında dava açmış; kardeşinin yasadışı hiçbir örgüte mensup olmadığını ifade etmiş ve kardeşinin ölüm nedenlerinin aydınlatılmasını talep etmiştir.

5. Hakkâri Savcılığı, farklı tanıkları ve jandarma personelini dinledikten sonra (9 Ocak 2008 tarihinde) Yusuf un, Hakkâri Jandarma Komutanlığı ile bölücü terör örgütü mensupları arasında çıkan silahlı çatışma sonrasında hayatını kaybettiği sonucuna varmıştır. Savcılık, Yusuf un ölümü hususunda takipsizlik kararı vermiştir.

6. Kamil Yaşar, 1 Şubat 2008 tarihinde (avukat tarafından temsil edilmeksizin) Van Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı nezdinde bu karara itiraz etmiştir.

7. Van Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı, 6 Şubat 2008 tarihinde Yusuf'un ölümü hususunda yeni bir soruşturma açılmasına gerek olmadığını belirterek bu kararı onamıştır.

8. Bu karar 11 Mart 2008 tarihinde başvuranın Hakkâri'deki ikametgâhında tebliğ edilmiştir.

B. İlgili iç hukuk

7201 sayılı tebligat kanunu

9. 7201 sayılı kanunun 10 § 1. maddesi şunu öngörmektedir:

“Tebliğat, tebliğ yapılacak şahsa bilinen en son adresinde yapılır. (...)”

10. Bu kanunun 11 § 1. maddesi şunu öngörmektedir:

“Vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde tebligat vekile yapılır. Vekil birden çok ise bunlardan birine tebligat yapılması yeterlidir. Eğer tebligat birden fazla vekile yapılmış ise, bunlardan ilkinin yapılan tebliğ tarihi asıl tebliğ tarihi sayılır. (...)”

ŞİKAYETLER

11. Başvuranlar, Sözleşme'nin 2, 6, 13 ve 14. maddelerini ileri sürerek, yakınlarının etnik kökeni nedeniyle yargısız infaz edildiğini ve mağdur olduğunu iddia etmektedirler. Ayrıca, yürütülen soruşturmanın, yakınlarının ölümünden sorumlu kişi ya da kişileri belirlemek için yeterli olmadığı ileri sürmektedirler. Bununla beraber, yakınlarının ölümü konusunda başvurabilecekleri adli bir makamın bulunmamasından şikâyet etmektedirler.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

12. Başvuranlar, yakınlarının yargısız infaz mağduru olduğunu ileri sürmekte ve yakınlarının ölümüyle ilgili olarak yürütülen soruşturmanın yetersiz oluşundan şikâyet etmektedirler. Sözleşme'nin 2, 6, 13 ve 14. Maddelerinin ihlal edildiğini ileri sürmektedirler. Başvuranların şikâyetlerinin içeriği ve dile getirilme şekli bağlamında, AİHM, şikâyetleri yalnızca Sözleşme'nin 2.maddesi açısından incelemeye karar vermiştir. Bu maddenin somut olayla ilgili kısmı şunu öngörmektedir:

“1. Herkesin yaşam hakkı yasanın koruması altındadır. (...)

2. Öldürme, aşağıdaki durumlardan birinde kuvvete başvurma kesin zorunluluk haline gelmesi

sonucunda meydana gelmişse, bu maddenin ihlali suretiyle yapılmış sayılmaz;

a) Bir kimsenin yasa dışı şiddete karşı korunması için;

b) Usulüne uygun olarak yakalamak veya usulüne uygun olarak tutuklu bulunan bir kişinin kaçmasını önlemek için;

c) Ayaklanma veya isyanın yasaya uygun olarak bastırılması için.”

13. Hükümet, AİHM'i, Sözleşme'nin 35 § 1. maddesi gereğince, altı aylık süre kuralına riayet edilmediği gerekçesiyle başvuruyu reddetmeye davet etmektedir. Hükümet, Van Ağır Ceza Mahkemesinin 6 Şubat 2008 tarihli kararının, başvuran Kamil Yaşar'a 11 Mart 2008 tarihinde tebliğ edildiğini ve söz konusu başvurunun 25 Eylül 2008 tarihinde -tebellüğ tarihinden itibaren altı aylık süreyi geçtikten sonra- yapıldığını belirtmektedir.

14. Başvuranlar, bu husustaki düşüncelerini dile getirmemektedirler.

15. Mahkeme, *dies a quo'nun* (başlangıç tarihi) hesaplanmasıyla ilgili olarak, her zaman iç hukuk ve uygulanmasını dikkate aldığını hatırlatmaktadır (örnek olarak, bir kararın iç hukukta re*sen tebliğ edilmesi: *Worm v. Avusturya*, 29 Ağustos 1997, § 33, Karar özetleri 1997-V; iç hukukta tebliğ edilmemesi: *Papachelas v. Yunanistan* [BD], no.31423/96, §§ 30-31, AİHM 1999-11; para cezasının tebliğ edilmesi: *Seher Karataş v. Türkiye*, no. 33179/96, § 28, 9 Temmuz 2002; başvurana ve temsilcisine tebliğ edilmesi: *Mehmet Ali Okur v. Türkiye*, no. 31869/06, §45, 17 Ocak 2012).

16. Mahkeme, somut olayda, öncelikle Kamil Yaşar'ın Hakkâri Cumhuriyet Savcısı tarafından alınan takipsizlik kararma avukat yardımı olmadan, kendiliğinden Van Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı nezdinde itirazda bulunduğunu kaydetmektedir. Van Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı 6 Şubat 2008 tarihinde kararını vermiştir. Daha sonra, Hükümet

tarafından sunulan tebliğnameden ve başvurularca da itiraz edilmeyen- bu kararın Kamil Yaşar'a Hakkâri'deki ikametgâhında 11 Mart 2008 tarihinde tebliğ edildiği sonucu çıkmaktadır (bkz., *a contrario*, Mehmet Ali Okur, yukarıda anılan, § 46). Oysa mevcut başvuru, AİHM'e 25 Eylül 2008 tarihinde -söz konusu tebliğin yapılmasından altı aydan daha uzun bir süre sonra- yapılmıştır.

17. Sonuç olarak, mevcut başvuru, kararın iç hukukta kesinlik kazandığı tarihten itibaren altı aylık süre geçtikten sonra yapılmış olduğundan, Sözleşme'nin 35 §§ 1 ve 4. maddeleri gereğince reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, AİHM, oybirliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

Stanley Naismith

Daire Yazı İşleri Müdürü

Françoise Tulkens

Başkan